

Verslag internetconsultatie

1. Inleidend

Naam: Regeling andere bijdragen van studenten in het hoger onderwijs

Van: Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Type voorstel: Ministeriële regeling

Looptijd consultatie: 11 mei tot en met 8 juni 2021. Voorafgaand aan de internetconsultatie heeft overleg plaatsgevonden en is een concept-regeling gedeeld met de Vereniging Hogescholen (VH), de Vereniging van Universiteiten (VSNU) en de Landelijke Studentenvakbond (LSVb) en het Interstedelijk Studenten overleg (ISO).

Doel van het voorstel en voorgelegde vragen:

Betrokkenen konden reageren op de artikelen van de regeling en de toelichting. Daarbij is de vraag gesteld: Wilt u reageren op Regeling andere bijdragen van studenten in het hoger onderwijs? Dan kunt u hier uw reactie geven. U kunt dat doen door een bericht achter te laten of door een document te uploaden.

Opbrengst van de consultatie:

De internetconsultatie heeft 11 reacties opgeleverd. De reacties zijn onder meer afkomstig van Leido Academy, Triasnet Consultants en acht burgers en/of studenten. Tevens is een niet openbare reactie ontvangen van een landelijke organisatie.

2. Beeld van de binnengekomen reacties

Algemeen

Communicatie over bijdragen

Een aantal reacties gaat in op de communicatie over de bijdragen – naast het collegegeld - van (aspirant-)studenten die instellingen in rekening gaan brengen. De respondenten stellen een verplichting voor om deze bijdragen online te publiceren zodat studenten rekening kunnen houden met dergelijke kosten. Het ministerie van OCW acht het de verantwoordelijkheid van instellingen transparant te communiceren over eventuele bijdragen naast het collegegeld. Het ministerie van OCW zal in overleg met de VSNU en de VH kijken naar de mogelijkheden om aan (aspirant-) studenten voorafgaand aan het collegejaar helderheid te bieden over de hoogte van de andere bijdragen naast het collegegeld.

Specificering van de bijdrage

Uit de internetconsultatie blijkt dat meerdere respondenten een verdere maximering en specificering van verschillende kostensoorten wenselijk achten. De term kostendekkend biedt volgens deze respondenten onvoldoende helderheid en dient bijvoorbeeld gespecificeerd te worden naar boekhoudkundige kostensoorten. De term kostendekkend wordt voldoende duidelijk geacht en om die reden is er bij de totstandkoming van de regeling ervoor gekozen om deze term niet verder te specificeren. Instellingen dienen indien gevraagd de hoogte van de bedragen te kunnen onderbouwen.

Bijdrage voor toelatingsonderzoek, efficiëntie- en deficiëntietoetsen

De internetconsultatie heeft twee opmerkingen opgeleverd over de term colloquium doctum. De respondenten hebben aangegeven dat de term niet voorkomt in de WHW. In de gewijzigde regelgeving is de term colloquium doctum vervangen door de term 'toelatingsonderzoek als bedoeld in artikel 7.29 van de WHW'. In een niet openbare reactie heeft een organisatie een zorg aangedragen over de toegankelijkheid van het hoger onderwijs. Hoewel zij blij zijn met de huidige mogelijkheid van een toelatingsonderzoek voor aspirant-studenten zorgt de bijdrage voor dit onderzoek voor een afname van de toegankelijkheid. In reactie hierop wordt aangegeven dat het

de verantwoordelijkheid is van een (aspirant-)student om aan te tonen dat hij over de juiste kennis beschikt bij afwezigheid van de juiste vooropleiding en daarmee is het redelijk dat de student de kosten draagt voor een dergelijk onderzoek.

In de toelichting is verder opgenomen dat de regeling ook betrekking heeft op associate degree opleidingen.

Bijdrage voor VOG en (sport)medische verklaring

Naar aanleiding van de reacties zijn de bijdragen voor de verklaring omtrent gedrag en voor de (sport)medische keuring geen onderdeel meer van artikel 2. De regeling die is neergelegd in artikel 7.50 van de WHW betreft de bijdrage die instellingen mogen vragen voor de kosten die zij maken in het kader van de uitvoering van hun wettelijke taak. Hoewel instellingen de gehele selectieprocedure verzorgen kunnen zij zelf geen VOG afgeven of een (sport)medisch advies opvragen bij een onafhankelijke (sport)arts. De kosten hiervoor worden zodoende ook niet in rekening gebracht door het instellingsbestuur en vallen daarmee buiten de reikwijdte van artikel 7.50 van de WHW. In de toelichting is aandacht besteed aan deze kosten. Het ministerie van OCW acht het redelijk dat de aspirant-student de kosten draagt voor een dergelijke aanvraag.

Andere bijdragen studenten naast het collegegeld

De internetconsultatie heeft geresulteerd in meerdere opmerkingen over artikel 3 van de regeling. Een van de respondenten geeft aan dat de gevraagde bijdragen en kosteloze alternatieven wettelijk dienen te worden geborgd via de OER en opleidingscommissie. Een tweede opmerking betreft de grondslag voor het vragen van een bijdrage. Conform artikel 7.50, eerste lid, onderdeel b, gaat de regeling uit van kosten die voortvloeien uit de bijzondere aard van de opleiding.¹ In de memorie van toelichting van de variawet worden hieronder bijdragen van de student verstaan voor kosten die niet redelijkerwijs van het instellingsbestuur verlangd kunnen worden en die samenhangen met de bijzondere aard van de opleiding. Het is hierbij de verantwoordelijkheid van het instellingsbestuur om in overleg met de medezeggenschap te bepalen wanneer er sprake is van een onderwijsvoorziening die in verband daarmee onvervangbaar is.

In een andere reactie wordt aangegeven dat een instelling het reguliere onderwijsprogramma als kosteloze alternatief wordt aangeboden voor een honours-traject waarbij een eigen bijdrage wordt gevraagd. Deze instelling heeft aangegeven dat bij uitzondering voor enkele interdisciplinaire honours programma's een eigen bijdrage wordt gevraagd. Als dit het geval is, en een gemotiveerde student kan die bijdrage niet betalen, probeert de universiteit maatwerk te bieden en alternatieve financiering te vinden zodat de student toch deel kan nemen.

Bijdrage voor een te late inschrijving voor een tentamen

Een drietal respondenten heeft aangegeven het oneens te zijn met de mogelijkheid tot het vragen van een bijdrage voor een te late inschrijving voor een tentamen. Een van de respondenten is van mening dat de bijdrage in strijd is met artikel 7.34 van de WHW. Met betrekking tot artikel 7.34 geldt dat de regeling instellingen in staat stelt om in aanvulling op de reeds (op grond van artikel 7.34 WHW) bestaande - gratis - mogelijkheid tot inschrijven voor een tentamen, studenten de mogelijkheid te bieden zich na afloop van de inschrijftermijn in te schrijven voor dat tentamen en hiervoor een bijdrage te vragen.

Daarnaast dient te worden opgemerkt dat de regeling aansluit bij de huidige praktijk. Instellingen hebben op dit moment de mogelijkheid om een bijdrage te vragen indien studenten zich inschrijven voor een tentamen na afloop van de inschrijftermijn. Met betrekking tot de toelichting van artikel 4 is toegevoegd dat besluiten die betrekking hebben op de regels die het instellingsbestuur vaststelt over deze vergoeding, voorafgaand instemming behoeven van het deel van de universiteitsraad dan wel medezeggenschapsraad dat door en uit de studenten is gekozen.

¹ Wet van 7 april 2021 tot wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, de Wet studiefinanciering 2000 en de Wet op het onderwijstoezicht in verband met een verbeterde regeling voor diverse onderwerpen op het terrein van het hoger onderwijs en de studiefinanciering (Variawet hoger onderwijs)